

Spøri ligger altsaa Banffelligheden? Hvis jeg ikke tager feil, ligger den deri, at man har sammenblandet to forffjellige Ting. Lad os til Opplaring tage Forholdet, som det er ved de sædvanlige Bortfæstninger. Der er det ingenlunde Virkningen af en eller anden Detail-overtrædelse af Fæstelovgivningen, at Fæsteren mister al sin Ret. Man anvender Mulcter mod Jordbroten, og kun for det Tilfælde, at der slet ikke er sluttet nogen Fæstecontract, er Handelen ugyldig, men er der sluttet en saadan, hvis Indhold i en eller anden Enkelthed strider mod Fæstelovgivningen, hvad gjør man saa? Saa siger man ikke, at hele Fæstecontracten er et Intet og mulcterer Jordbroten; nei, man siger, Gaarden er bortfæstet, Fæsteren beholder sin Ret; men den Deel af Fæstecontracten, som er lovstridig, er lig Nul, Fæsteforholdet derimod bliver ved og tillintegjøres ikke. Dette er altsaa nu den almindeligt gjældende Retsanskuelse, og saaledes maa Forholdet vistnok ogsaa være her. Dersom Contracten ifkun er sluttet paa 25 Mar, ja saa er det klart, at der ikke har fundet nogen Bortforpagtning Sted, som kan sættes ved Siden af den sædvanlige Fæstecontract, og saa bliver Jordbroten at straffe som den, der ikke har overdraget Gaarden paa retlig Maade, medens det maa bedømmes efter den almindelige Rets Grundsetninger, om Contracten kan medføre nogen borgerlig Retsvirkning mellem Parterne. Er Contracten derimod sluttet paa 50 Mar, saa kan efter almindelige Retsgrundsetninger Virkningen af, at en eller anden Detailbestemmelse indeholder en Overtrædelse af § 2, ikke blive den, at hele Forpagtningcontracten falder bort, men kun, at den Detail i disse Bestemmelser, som er stridende mod § 2, forsvinder, og at derimod Forpagtningsforholdet bliver staaende ganske saaledes, som Tilfældet ellers er med Fæstecontracter; ligesom den urigtige Deel af Fæstecontracten falder bort, saaledes maa ogsaa den urigtige Deel af Forpagtningcontracten falde bort; men selve Forpagtningsforholdet, som er indgaaet retligt paa 50 Mar, maa vedblive. Man kunde altsaa, mine Herrer, forsaavidt gjerne ubelade hele § 3; thi det er en Selvfølge efter den almin-

delige Lovgivning efter 1820, at den Mand, som ikke kan bevise, at han enten har fæstet Gaarden bort eller har truffet saadanne Dispositioner, som efter Lovgivningen staae ved Siden af Fæstecontracten, maa blive ansvarlig, men derimod er det fuldkommen i sin Orden, at det bliver klart og tydeligt, hvad Virkningen er af Overtrædelse i Detailen. Grundprincippet maa vistnok da være, at saadanne Bestemmelser ere bortfaldne, at de ikke staae ved Magt, at de forsvinde, men jeg troer, det er rigtigt, at det siges ligefrem, for at ikke nogensomhelst Tvetydighed skal opstaae. Jeg maa naturligviis tale under Forudsætning af, at disse Bestemmelser blive staaende; som nu ligge for os; dersom der kommer andre i Stedet derfor, kan jeg ikke i Dieblirket sige, hvorledes det vil stille sig; men hvis Resultatet bliver, at de her foreslaede Bestemmelser vedtages, saa maa navnlig den, der har betalt for 2 Mar, aabenbart kunne tilbagekræve den ulovligt forudbetalte Deel. Dette troer jeg er den rette og naturlige Opfattelse af Forholdet, og i Overeensstemmelse dermed troer jeg, at Loven maa affattes, naar den ikke skal danne en Afgivelse fra de almindelige Retsgrundsetninger.

J. Andersen: Det fornøiede mig at høre den Udtalelse, der nys fremkom fra den ærede Landssthingsmand; det var netop for at bringe dette Spørgsmaal paa Bane, at jeg havde tilladt mig at begjære Ordet, men da det ærede Medlem har omtalt det, og det med en langt større Kraft og Dygtighed, end jeg vilde være istand til, skal jeg ikke opholde mig videre derved. Jeg har nu blot et Par Ord at fremsøre, og det er, at det var mig, der reiste Indsigelse imod Loven, saaledes som den forelaa ifjor, paa Grund af den Bestemmelse, der indeholdtes i den om 7 Mar. Da nu denne Bestemmelse er forandret derhen, at det kun er en vis Deel af Afgiften, for hvilken der kan gives Afslag, saa at man ikke behøver at frygte, at det skal gaae over til at blive 7 eller 9 Mars Forpagtning, saaledes som det kunde befrygtes efter det Forslag, der forelaa ifjor, skal jeg hermed erklære, at jeg kan være meget tilfreds